

HELSINKI MALMINKARTANO
KARTANONKYLÄ

Kivikautisen asuinpaikan ja
hiidenkiukaan kaivaus

Jouko Rätty 1972

Inventointi ja koekaivaus

Pitäjä: Helsingin kaupunki

Kaupunginosa: Malminkartano

Asuinpaikan nimi: Kartanonkylä

(Asuinpaikka on nimetty alueella sijaitsevan Valtion ja Helsingin kaupungin työvoima-asuntolakylän nimityksen mukaan)

Maanomistajat: Suomen Valtio ja Helsingin kaupunki

Ssijainti : Peruskarttalehti n:o 2034

x=

y=

z= n. 23

Karttapiirroksot 1-3

Valokopiot 1

Valokuvat 1-3

Negatiivit n:ot 38951-38953

Löydöt: KM 18962:1-5

Aikaisemmat löydöt: KM 15144-5 Lehtosalon inv.

KM

M. Lönnbergin kaivaus v. 1971

Kartanonkylän metsittyneen hiekkakuopan reunamilta löysi Lehtosalo vuonna 3 kpl kivikautiseen saviastianpalasta (N:o 15144-5, 33/34). Vuonna 1971 suoritti Maarit Lönnberg alueella laajoja koekaivauksia löytäenkin ilmeisen asuinpaikan, joka sijaitsee nykyisen Kartanonkylän työvoima-aseman vierellä ja osittain sen alla.

Tutkin kesällä 1972 Helsingin kaupungin vesilaitoksen syöttöjohtolinjan Honkatie-Konala välillä ennen vesilaitoksen töitten alkua. Sen läntisestä päästä, nyt puheenaolevalta alueelta jo runsaasti metsittyneen hiekkakuopan reunalta löysin ainoat mahdolliset kivikautiseen asuinpaikkaan viittaavat kvartsilöydöt koekuopista aivan linja-alueelta.

Alue paalutettiin ja tutkittiin koeruutuina 22 m² :n alalta.

Löydöt

Ruutu 505/472 (2m²): pinnasta turpeen alta löytyi muutamia uusia luunikamia ja rantakvartseja. Kaivettiin 50 cm:n syvyyteen: hienoa hietaa.

502/490 (4 m²): pinnasta turpeen alta löytyi muiden kivien joukossa teräsväsmäinen kvartsiydin, syvempänä jälleen koskematon ja hieno hieta.

502/488 (4 m²): liittyneenä edelliseen ruutuun muodosti tämä

ruutu koko tutkitun alueen erikoisimman ja kivisimmän kohteen. Ruudussa olevan turpeen ja mullan alla paljastuneen kivikerroksen keskeltä löytyi myös alueen mystisin löytö: pieni, 104 mm korkea ja pohjahalkaisijaltaan 39 mm oleva BOLLIS-tyypin geneverpulloa muistuttava poltettu savipullo. Pullon sanka on käsin kaarrettu ja pohjan muodostaa todennäköisesti pieni puukiekkö, joka on savella liitetty runkoon ennen polttoa. Pullo on täysin ehjä. Kiviselle tasolle ja pullolöydölle (KM 18962:4) ei saatu ratkaisua, sillä hiekkapohja muuttui jälleen heti koskemattomalta vaikuttavaksi hienoksi hiedaksi.

Ruudusta löytyi kuitenkin vastaavanlainen kvartsikivi, kuin viereisestä ruudusta (18962:2), sekä 3 kvartsi-iskosta (18962:3). Rautuun 492/432 tehdystä 2 m²:n aukosta löytyi kvartsiydin (18962:1).

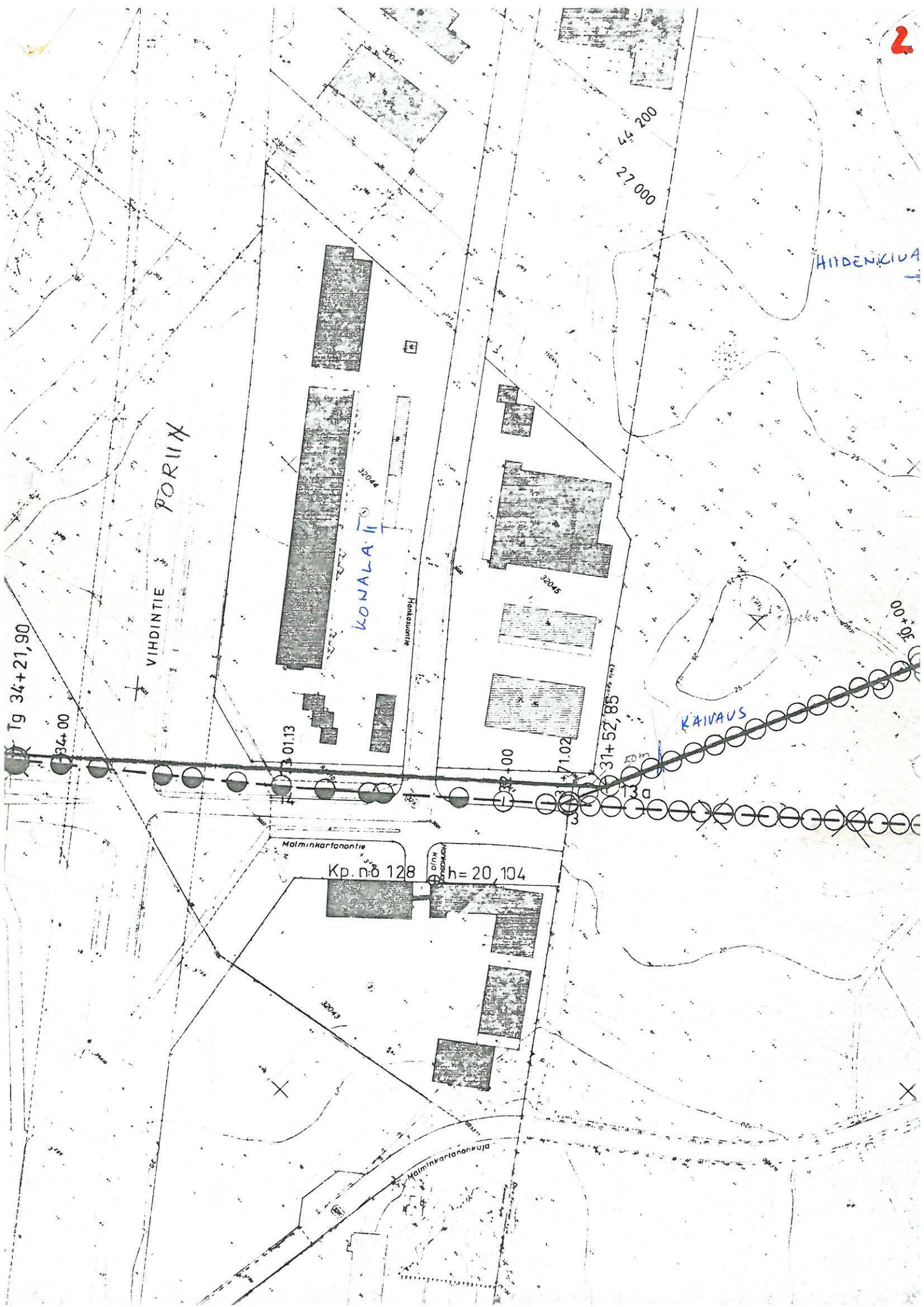
Muilta osin ^{ruudut} löydöt jäivät tuloksettomiksi. Hieno tasainen hiekka ja hieta jatkui puhtaana ainakin 70 cm:n syvyyteen tällä alueella ja mikäli kulttuurikerrosta alueella voidaan katsoa olevan on se hyvin pinnassa ja hyvin heikko. Mahdollista on, että tutkimuskohde on asuinpaikan reuna-alueita, jolloin varsinainen asuinpaikka olisi Konala II:n teollisuusalueen alla ja osittain tuhoutunut hiekanoton yhteydessä. Muualle päin eivät koekuopat tuottaneet tulosta.

Helsinki 15.3.1972

Jouko Rätty
Jouko Rätty

x " väkiviinamassapullo 1700-1800-luvulta, maale. ruotsalaisista tuotantaa " JR 9/4-75

xx siirretty historialliselle talle JR -75

VIHDINTIE PORIIN

KONALA II

KAIVAUS

HIDENKIUVA

Kp. n:o 128 h=20,104

27,000

45 200

Tg 34+21,90

34+00

01.13

32+00

31+71.02

31+52,85

30+00

Malminkartanonitie

Malminkartanonkuja

Jouko Rätty

HELSINGIN MALMINKARTANON KARTANONKYLÄN
kivikautisen asuinpaikan ja hiidenkiukaan
tutkimuskertomus v:lta 1972

HIIDENKIUAS

Helsinki, Malminkartano, Kartanonkylä

Koko: itä-länsi 18 m , pohjois-etelä 11 m , korkeus n. 1 m .

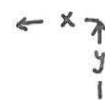
Löysin tämän hiidenkiuasröykkiön kesällä 1972 Konala II teollisuusalueen takaa, noin 200-300 metriä Siemensin tehdasrakennuksesta, Malminkartanon kaupunginosan puolelta.

Ryteikkö ja turve peittävät röykkiön siinä määrin, että sitä on vaikeata huomata ympäristöstä, vaikka se sijaitseekin sitä korkeammalla noin 30 metrin korkeuskäyrällä ymp. Ainoastaan röykkiön reunoihin kiinnittää heti huomiota, kun saapuu sen lähelle. Reunat koostuvat isoista vierinkivistä ja ovat säännöllisen muotoiset kivirivit, joita ei sammal tai turve myöskään ole kokonaan peittänyt. Keskellä röykkiö koostuu pienemmistä kivistä. Kivet ovat sekä pyöreähköjä että lohkopintaisia ja särmikkäitä. Pältä paksuhko turve peittää röykkiön.

Mainittu hiidenkiuas on ilmeisesti alueella tunnettu, vaikkei siitä ole Lehtosalon inventointiluettelossa mainintaa, sillä keskustellessani erään Malminkartanon työmiehen kanssa tämä vastasi hyvin tuntevansa sen ja arvelleensa röykkiötä muinaisjännökseksi vaikkei siitä olekaan aikaisemmin ilmoitettu. Hän mainitsi lisäksi isosta hiidenkiukaasta, joka sijaitsee vähän pohjoisempaan noin 1/2 km:n päässä lähellä Vihdintietä alueella, joka kuuluu niinikään Malminkartanolle. Kiuas sijaitsee mäen päällä. Malminkartanon vetäessä johtoa alueen halki hän mainitsi heidän varoneen kovasti vahingoittamasta kiuasta. Kiukaan kunnosta ei minulla kuitenkaan ole tarkempaa tietoa, eikä siitä mikä kiuas mahdollisesti oli kyseessä, sillä etsimisestäni huolimatta en löytänyt sitä.

Helsingissä 15.3.1972

Jouko Rätty

Helsinki Malminkartano Kartanonkylä 1972

Kaiv. J. Rätty

Piirt. Ulla Kervinen

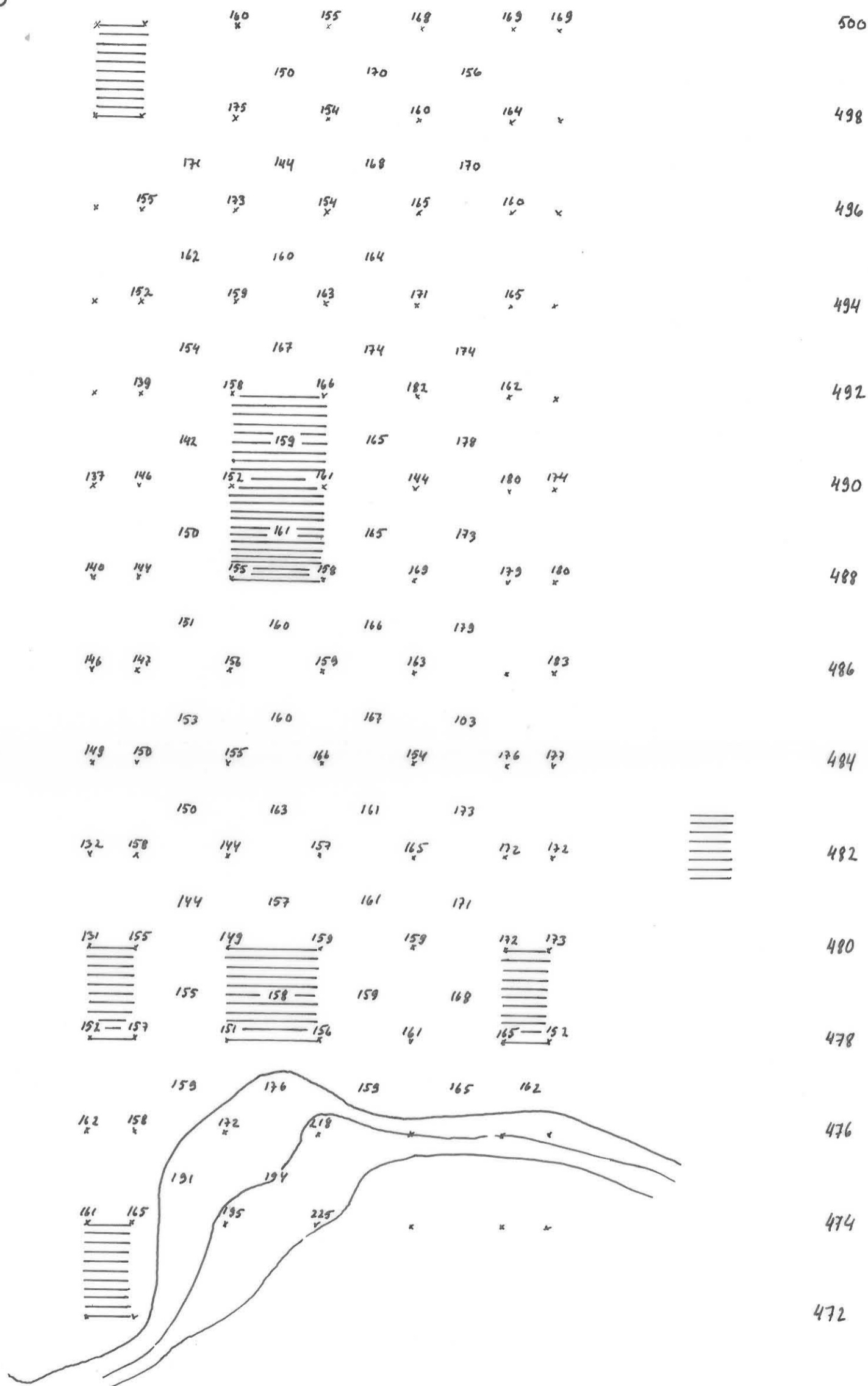
MK 1:100

KP n:o 128 h = 20,104 m ymp.
O-pisteen h = 24,314 m ymp.

Pintavaaitus

Kaivetut ruudut

Ks. erill. kaivauskartta ruuduista
500/492-490 mittakaavassa 1:10

Helsinki Malminkartano

Kartanonkylä 1972

Kaiv. J. Rätty

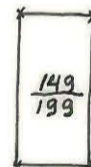
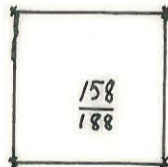
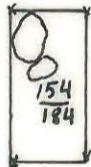
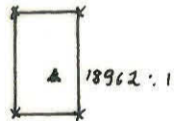
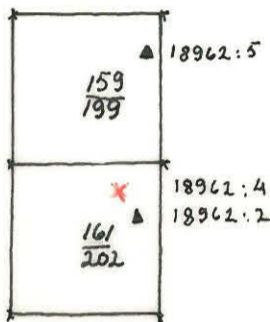
Piirt. Ulla Kervinen

MK 1:100 KP:N h=24,314 m ymp.

LIITE

- Puhdasta hietaa
- ^ Kvartsi - luontainen
- ▲ Kvartsiydin
- * Palamat. luuta
- Kivi
- x Pullo
- $\frac{154}{184}$ Pinta- ja pohjavaaitus

Helsinki
Malminkartano
Kartanonkylä

1972

Kaiv.: Jouko Rätty

Piirt.:

Ulla Kervinen

MK 1:10

KP n:o 128

h = 20,104 metriä ymp.

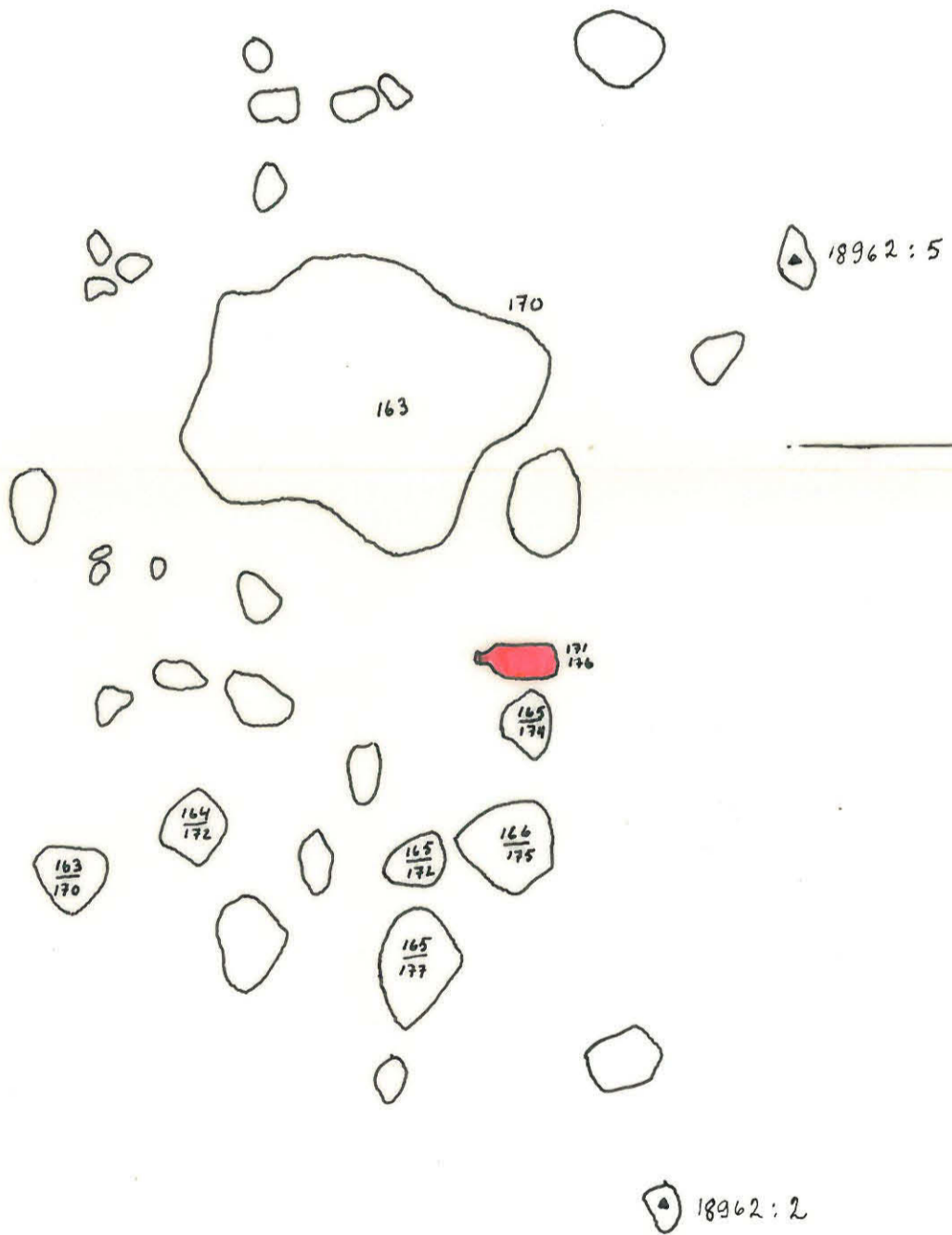
O - piste = 24,314 met-
riä ymp.

 Keram. pullo

 kvartsikivi

mullan sek. hiesua

ou

mullan sek. hiesua

KUV. J. RATY

38951

↑↓ PANORAAMA

Pohjoiskoillisesta
Etelälounaasta

Hiekkakuopan reunaa ja
koeaivausalve paalutet-
tona. Alakuvan kiveys so-
rinpiirtein yläkuvan ih-
misten välissä.

38952

38953

Genever-pullo ja
kiveys ruudussa
502/488 - 502/490
Kuvattu itä-länsis.